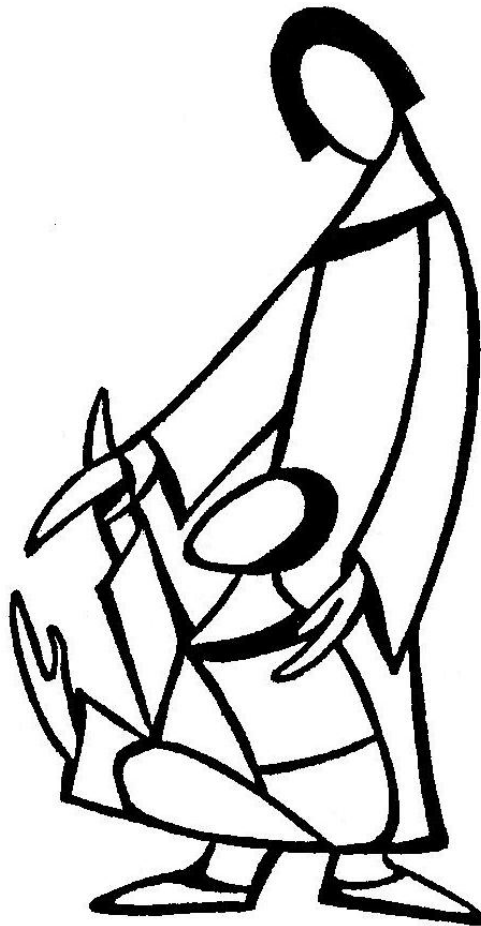

**VIERING VAN DE
VIJFTIENDE ZONDAG D.H.J.**

*Het zaad in goede aarde gevallen
brengt vrucht voort
in dertig-, zestig-, honderdvoud.
(Matteüs 13)*

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

t.: *Sytze de Vries*
m.: *Willem Vogel*

Het leven voert ons (3c.)

WELKOM.

*'Wie oren heeft moet horen . . .
Wie het vatten kan, vatte het . . .
Laat wie oren heeft, goed luisteren . . .'*

*zo eindigt in het evangelie
de parabelverteller gewoonlijk
zijn verhaal 'uit het leven gegrepen'.*

*Om zijn verhaal te kunnen 'vatten'
- ook de parabel van het zaad vandaag -
moet je iets met leven en natuur hebben . . .*

*met zon en maan, dag en nacht;
met groei, bloei en verval;
met aarde, zaad en vrucht.*

*Welkom u allen hier
omwille van elkaar in Gods naam.*

+

Lied. Het leven voert ons (2c.)

SCHULD BEKENNEN.

V.: Je was ziek -
ik zocht je niet op.

Je was alleen -
ik hield je geen gezelschap.

Je had honger -
ik gaf je niet te eten.

Je had dorst -
ik liet je niet drinken.

Je was vreemde, vluchteling -
ik nam je niet op.

Je vroeg om je recht -
ik kwam niet voor je op.

Je stierf en
werd vergeten.

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR
EN GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

*Het stekje
laag aan de grond geplant
maakt uit hoe hoog de boom wordt.*

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

*Het zaad
gestrooid in de grond
bepaalt vrucht en bloem.*

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

*Wat je zegt wat je doet
is als een stek, is als zaad
waaruit goed of kwaad opschiet.*

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

GEBED.

Op wie anders vertrouwen
dan op de mensen
die we ontmoeten en met wie
we het leven mogen delen.

Op wat anders vertrouwen
dan op de aarde waaruit
we zijn geboren en waarop
we onze wegen gaan.

Op wie anders uiteindelijk
bouwen en vertrouwen
dan op U, ongezien
Hart van leven, Kiem van hoop.

Gezongen

Als Gij niet zijt
de grond waarop ik sta
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga -

als Gij niet zijt
wie ben ik dan in tijd
en eeuwigheid ?

EERSTE LEZING.

Jesaja 55,10-11

Zoals regen en sneeuw
neerdalen uit de hemel
en daarheen niet terugkeren
zonder eerst de aarde
te hebben gedrenkt en bevrucht

zodat er zaad is om te zaaien
en brood om te eten -

zo keert mijn woord niet vruchteloos
naar mij terug;
het zal eerst doen wat ik wil
en volbrengen wat ik gebied.

Lied.

K.: *Dat mensen de eeuwen door* t.: P. Verhoeven
in treur- en loflied m.: W. Vogel
van U zijn blijven zingen.

**A.: Het moet U God een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.**

K.: *Dat mensen de eeuwen door*
in smEEK- en dankgebed
tot u zijn blijven bidden.

**A.: Het moet U God een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.**

HET EVANGELIE

Matteüs 13,1-9

Die dag ging Jezus van huis weg
naar de oever van het meer.
Er kwam een massa volk op hem af
en daarom ging hij in een boot zitten,
terwijl de menigte op de oever bleef.
Zoals altijd sprak hij de mensen toe
en onderrichtte hij hen al vertellend.

'Er ging iemand naar zijn akker om te zaaien.
Tijdens het zaaien viel een deel van het zaad
op de weg en vogels pikten 't op.
Ook vielen er zaadjes op rotsachtige grond,
waar maar een laagje aarde was.
Het zaad schoot meteen op
omdat het niet diep de grond in kon.
Maar het maakte geen wortel en toen de zon
opkwam verschroeide het en droogde uit.
Weer een ander deel van het zaigoed
viel tussen de distels en verstikte
toen het een eindje opgeschoten was.
Er was echter ook zaad dat in goede aarde viel.
En dit bracht vrucht voort, deels honderdvoudig,
deels zestigvoudig, deels dertigvoudig.
Wie er oor naar heeft,
begrijpt de zin van deze gelijkenis.'

Lied.

- K.: *Dat mensen de eeuwen door
bij tij en ontij
op U zijn blijven hopen.*
- A.: **Het moet U God een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.**
- K.: *Ga in alles met ons mee.
Haal ons, God, door alles heen.*

MEDITATIE.

*Met het zaad op de weg gevallen
gaan vogels aan de haal*

*Het zaad met amper grond
schiep op maar verdort in de zon.*

*Het zaad in goede aarde gevallen brengt
dertig-, zestig-, honderdvoudig vrucht voort*

*Wie er oor naar heeft
begrijpt deze gelijkenis.*

De loop van het leven van mens dier en plant is - voor wie er bij stil staat - een groot geheim. Hoe kan het zo groeien? hoor je mensen zeggen; waar loopt het op uit ? zie je mensen denken. Maar vooral ook het allereerste begin, - dat onaanzienlijk soms onooglijk zaadje waarmee alle leven begint en waaruit heel iets anders voortkomt dan aan het zaadje te zien is. Het stekje, de graankorrel, het zaadje staan - voor wie er oog voor heeft - aan de wieg van een wonder, dat wellicht te alledaags is geworden. Ook in het mensenboek dat *bijbel* heet en nog steeds bestseller is, spelen deze kiemen van nieuw leven, groei en bloei een grote rol. Mensen die zich afvragen of het wel zin heeft je in te zetten voor recht en echt, voor goed mooi en menselijk, wijst Jezus van Nazaret op de geweldige boom die groeit uit het meest nietige zaadje wat er is: 't mosterdzaadje. Met zijn eigen leven en zending in 't achterhoofd moet hij ook gezegd hebben:

*'Als de graankorrel niet in de aarde valt
en sterft, brengt hij geen vrucht voort.'*

Steeds gaat het hierbij niet om zaaien en zaad uit land- of tuinbouw, maar worden mensen en hun 'aard' vergeleken met een stek, korrel of zaad. Een kerklied in de Nederlandse volkstaal -intussen al een halve eeuw oud - begint met:

*Wie als een god wil leven hier op aarde
hij moet de weg van alle zaad
en zo vindt hij genade.*

*Hij gaat de weg van alle aardse dingen
en leeft het lot met hart en ziel
van alle stervelingen.*

En Paulus van Tarsus beantwoordde de vraag naar
hoe mensen de dood overleven met:

*Gij vraagt u af
hoe de mens zal overleven, -
wat je jezelf
daarbij voorstellen moet.
Een begrijpelijke vraag,
maar toch . . .*

*Met eigen ogen
zie je dagelijks om je heen
dat al wat je zaait
en rust in de grond
door te sterven openbaart
wat er in leeft.*

*Uit wat je zaait
- gras of graan -
groeit heel iets anders
dan het zaad deed vermoeden.
Uit gras groeit geen koren
en uit koren geen gras.
Want alle zaad kent zijn eigen wasdom
zoals iedere boom zijn eigen vrucht.*

Zo is het ook met de mensen.

*Minnetjes en teer,
kwetsbaar en voor korte tijd
komen zij op de wereld;
als zaad zijn ze
aan de aarde gebonden.
Maar door te sterven
wordt openbaar
wat verborgen ligt in hen:
nieuw leven -
hemels en geheeld voorgoed.
(1 Korintiers 15,35-44)*

Kortorgel

'Wat je zaait zul je oogsten' is een volks gezegde dat aan natuur en agrarische sector ontleend is, maar gewoonlijk over mens en samenleving gaat. Het kan betrekking hebben op de opvoeding van kinderen of op hoe je met je lichaam omgaat en welke zorg je aan geest en gevoel besteedt. Maar het slaat ook op de samenleving als geheel, op de sfeer van het openbare leven die door ons gezamenlijk, door politiek en niet te vergeten door de massamedia wordt bepaald. De wind die er waait, de geest die er heerst - de niet aflatende nadruk op arbeid en prestatie, de aanhoudende stroom reclame voor hebben en halen, de glamour en glitter waarmee alles gepresenteerd en in beeld gebracht wordt, -

dit alles werkt als zaad waaruit in de samenleving als geheel en in mensen persoonlijk geleidelijk, wellicht onzichtbaar en onvolgbaar een bepaalde mentaliteit groeit, die - zoals 'ingezaaid' - wordt gekenmerkt door materialisme en egocentrisme, - en ook door frustratie en stress die daarvan voor velen onvermijdelijk het gevolg zijn en die zich, hard of zacht, een uitweg zullen banen. Wat de 'problemen van onze tijd' heten - toenemende agressie, 't gevoel van onveiligheid, lust in verdoving, vervreemding van de natuur - worden in hoge mate door onszelf 'ingezaaid'. Achteraf maatregelen treffen - hoe nodig ook - is dan zoiets als dweilen met de kraan open.

'Wat je zaait, zul je oogsten' . . .
We zouden heel veel kritischer moeten worden op wat we 'in de grond' stoppen en nog méér op wat we zonder ophouden de ether insturen.

Kort orgel

BELIJDENIS.

*t.: Sytze de Vries
m.: W. Vogel*

Die ons schiep en ook nu nog (4c.)

ONDERBREKING

Brood en beker
collecte

Lied

BROOD EN BEKER

In het moment
de Eeuwige beleven,
in de tijd de Oneindige -

in de lach vaste vreugde,
in het leed liefde proeven;
doorheen de dood leven zien.

GEDACHTENIS.

Gedenk hen die ons zijn voor gegaan.
In eerbiedige gedachtenis noemen wij:

Gedenk ook de duizenden die elders in de wereld
slachtoffer zijn geworden van niets ontziende
natuurkrachten.

En hen, jonge mensen, die voor vrede uitgezonden,
oplopen tegen geniepig dodelijk geweld.

Geen mens vergeefs geboren;
geen goed voorgoed verloren.

Lied.

*t.: Marcel Zagers
m.: Willem Vogel*

K.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

- A.:** **Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.**
- K.:** Het zaad in de aarde gestorven, leeft.
Gezegend de mens die gestreden heeft
geleefd op hoop van zegen
voor echt en recht allerwegen.
Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.
- A.:** **Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.**

GEBED AAN TAFEL.

- V.:** *Breek samen het brood,
deel de beker zoet en zuur.
Leef met elkaar, zo kwetsbaar
als we zijn en geheel en al
op vertrouwen aangewezen.*
- A.:** **Met de medemens begaan** *M. Zagers/J. Criiger*
**en Gods woord gehoord, verstaan
is hij onderweg gegaan.**
- Waar Hij was,
die mens Jezus Christus
kwamen lammen in de benen,
gingen doven de oren open en
vielen blinden de schellen van de ogen.*
- Waar Hij was
vluchtten kramp en koorts
uit het lijf van de mensen,
werd de gemeden melaatse
in de kring opgenomen en
zieken de straffende vinger Gods
uit het hoofd gepraat.*
- Waar Hij was
werden brood en vis
van harte gedeeld en
groeide uit amper iets voor een
overvloed voor allen.*
- Waar Hij was
verliet God zijn hoge hemel
en werd een vader
die leeft en lijdt met de mensen.*
- A.:** **Één met alwat ademt, leeft
één met wie geen ruimte heeft
leven dat vertrouwen geeft.**

*Vanaf de berg zag Hij
de wereld op zijn kop.*

*'Zalig de armen;
want je bent niet gelukkig
om wat je bezit
en je wordt niet rijk
van wat je hebt.*

*Zalig die van wapens
niet willen weten;
ze winnen de wereld zonder geweld.*

*Zalig die hun zinnen zuiveren;
ze vinden God
in het diep van hun hart.*

*Zalig die deemoedig zijn;
als een kind bij Moeder
zijn zij geborgen bij God.*

*In dit vertrouwen heeft Hij
van de wereld afscheid genomen.*

**A.: Dit ben ik. Mijn testament
maak ik hier en nu bekend:
dat gij elkaars dienaar bent.**

*Hij nam brood
uit koren gekneet,
zegende, brak het en zei:
Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem het, eet het.*

*Hij nam de beker
uit druiven geperst,
zegende die, reikte hem over
en zei: Neem de beker van Mij over
en geef hem door;
want ik zal er pas weer van drinken
wanneer alles zal zijn voltooid.
Doe wat ik heb gedaan
en vergeet me niet.*

**A.: Breek het brood en drink de wijn
deel de vreugde, draag de pijn -
sterven zal nieuw leven zijn.**

*Bij leven niet begrepen
en in de steek gelaten
gedoemd te worden vergeten,
is Hij onweerstaanbaar
doorheen de dood tot leven gekomen
is Hij voor allen die in Hem
hun ware aard en God herkennen
geworden die Hij is:
de mens een broeder, God een zoon.*

*Bid
zoals Hij gebeden heeft.*

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

*Steeds beseffen wat je zegt
want woorden kunnen strelen,
woorden kunnen kraken.*

**A.: Wat in mensen leeft   *M. Zagers/W. Vogel*
aan vreugde en verdriet
het wordt gedragen op
de woorden van een lied.**

*Goed weten wat je doet
want wat je doet beklijft
en schiet ergens wortel.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan droom en visioen
het staat geschreven in
verhalen nu en toen.**

*Ben er voor anderen,
voor hen die zelf niet kunnen -
op anderen, op jou zijn aangewezen.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan twijfel en geloof
het houdt ons staande
als een stille stem van hoop.**

ZEGENWENS

ZEGENEN WIJ ELKAAR
DAG AAN DAG
MET HART EN HANDEN.
EN MOGE GOD EN GOED
ONS ZEGENEN IN DE NAAM
VAN VADER, ZOON EN
HEILIGE GEEST.

AMEN.

ORGELSPEL